

بررسی جایگاه خلاقیت و نوآوری

سکینه خوارزمی، لیلا جعفری

لیسانس آموزش ابتدایی

دبستان دخترانه نونهالان انقلاب

Sakinahkharazmi.55@gmail.com

لیسانس آموزش ابتدایی-دبستان دخترانه نونهالان انقلاب

Jafari.1353@gmail.com

چکیده:

یادگیری همراه با خلاقیت در آموزش از مهمترین عناصر غنا، پیشرفت و پویایی فرهنگ مردمان یک کشور است. زندگی پیچیده امروزی، هر لحظه در حال نو شدن است و خلاقیت و نوآوری ضرورت استمرار زندگی فعال. انسان برای خلق نشاط و پویایی در زندگی نیازمند نوآوری و ابتکار است تا انگیزه و تنوع طلبی خود را ارضا کند. جامعه انسانی برای زنده ماندن و گریز از مرگ و ایستایی به تحول و نوآوری نیاز دارد و امروز شعار (نابودی در انتظار شماست مگر اینکه خلاق و نوآور باشید). بنابراین عامل خلاقیت از عواملی است که در بستر زندگی اجتماعی انسان مسئله ی بسیار چالش برانگیز و قابل طرح و بررسی بوده و در این میان والدین و معلمان نقش و جایگاه ویژه ای دارند. کسانی که این موهبت الهی را به درستی می شناسند، زمینه را برای پرورش آن فراهم می آورند. پژوهش حاضر تلاش کرده در قالبی ساده، ضمن معرفی خلاقیت، روشهای پرورشی آن خصوصا در مدارس ابتدایی بر مبنای مطالعه و تحقیق و تجربیات عملی تعدادی از همکاران ارائه نماید و جایگاه و نقش این توانمندی را بیشتر نشان دهد. در ابتدا مطالبی درباره ی ماهیت و تعاریف خلاقیت، اهمیت خلاقیت، عوامل و اصول پرورش خلاقیت در کلاس، ویژگی یک معلم دوست دار خلاقیت، آموزش خلاقیت، معرفی موانع خلاقیت در خانواده و مدرسه به طور مختصر ارائه گردیده است. در ادامه به روش ها و تمرینات عملی جمعی از همکاران، مطالعات و استفاده از منابع مختلف به گونه ای که جنبه ی عملی و کاربردی داشته باشد، پرداخته است. امید است که بتواند سهمی در شکوفایی و باروری تفکر خلاق در دانش آموزان این سرزمین باشد.

واژگان کلیدی: خلاقیت، تفکر، پرورش، دانش آموزان، تجربیات

مقدمه:

پروردگار جهان، انسان را طوری خلق کرده که بتواند رشد کند. از این رو او را مجهز به توانمندیهای ساخته و او را (احسن الخالقین) نامیده است در کنار این قابلیت ها و توانمندیها، قدرت خلاقانه ی انسان گوهر گرانبهائی است که او را شایسته ی خلیفه الهی می کند. انسان با این توانمندی چشم به جهان می گشاید، می تواند رشد کند و از آن به عنوان ابزاری قدرتمند در اختیار بگیرد. در اهمیت و ارزش خلاقیت می توان گفت: غنا، پویایی و بقای فرهنگ و تمدن بشر به خلاقیت مردمان آن بستگی دارد. مشاهده نوآوریها و اختراعات دانشمندان در قرن حاضر سبب شده جوامع به تدریج به ارزش تفکر خلاق و نقش آن در توسعه ی علم و فرهنگ پی ببرند. در دهه ی ۱۹۵۰ در غرب اولین مطالعات و تحقیقات بنیادی در مورد خلاقیت آغاز شد، البته با وجود مطالعات متخصصان هنوز هم ماهیت واقعیت خلاقیت به طور کامل شناخته نشده است. اما در عین حال نتایج حاصل از پژوهش های خلاقیت در دنیا، پشتوانه ای برای برنامه ریزی و طرح روشهایی در جهت پرورش این توانایی در دانش آموزان گردیده است و توسعه و پرورش خلاقیت از مهمترین